

Občni zbor društva je bil 2. marca 1994 v sejni dvorani Inštituta za novejšo zgodovino v Ljubljani, Kongresni trg I v Ljubljani. Občnega zbora društva se je udeležilo 74 članov.

Podana so bila poročila o društvenem delovanju v letu 1993, programi dela za leto 1994 oziroma še dlje v prihodnost. Predstavljene so bile publikacije slovenskih arhivov kot tudi druge objave članov društva. Nato so bile še volitve v društvene odbore in komisije.

Razrešeno je bilo prejšnje vodstvo in izvoljeno novo v sestavi: predsednik mag. Milica Trebše Štolfa, podpredsednik Ivan Lovrenčič, tajnik mag. Lojz Tršan in blagajnik Mihaela Knez. Člani izvršnega odbora so: Metka Bukovšek, Marija Hernja Masten, Lučka Maček Bernik, Lilijana Žnidaršič, Miroslav Novak, Tatjana Šenk, Aleksandra Pavšič Milost in Marjeta Vodopivec. Manjka še član z Oddelka za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani, ki pa naj bi bil imenovan naknadno.

Člani uredniškega odbora društvenega glasila Arhivi so: glavni urednik dr. Jože Žontar, odgovorni Matevž Košir in tehnični urednik Jože Suthadolnik. Ostali člani so: mag. Bogdan Kolar, Irena Mrvič, Jurij Rosa, Marija Hernja Masten, dr. Peter Pavel Klasine, mag. Ivanka Cizelj Zajc, Maruša Zagradnik in mag. Lojz Tršan kot tajnik društva.

Člani uredniškega odbora društvene publikacije Viri so: glavni in tehnični urednik dr. France M. Dolinar in odgovorni urednik mag. Milica Trebše Šolfa kot predsednik društva. Ostala člana sta še: dr. Jože Mlinarič in Janez Kopač.

Člani nadzornega odbora so: Saša Serše, Majda Kovačec in Kristina Koglot.

Člani častnega razsodišča pa so: Metka Gombač, mag. Borut Holcman in mag. Darko Darovec.

Gasper Šmid

Novoizvoljeni izvršni odbor je imel do konca leta devet sestankov, na katerih je obravnaval predvsem arhivsko zakonodajo, pridobivanje sponzorjev, proslavljanje štiridesetletnice našega društva, vključno s priznanji zaslužnim arhivskim delavcem, pripravami na izid publikacije in slavnostno sejo. Sorazmerno veliko časa pa je bilo vložnega v pripravo posvetovanja Arhivskega društva Slovenije v Radencih, ki je bilo posvečeno problematiki gospodarskih arhivov. Posvetovanja se je udeležilo petinšestdeset članov. Iz opravičenih razlogov ni bilo dveh referentov iz tujine dr. Ottfrieda Dascherja iz Nemčije in dr. Františka Šichme iz Češke, ki pa sta poslala svoja referata, ki smo ju tudi prebrali. Marija Hernja Masten se je udeležila Nemških arhivskih dnevo v Dresnu, skupaj s predsednico mag. Milico Trebše Šolfo pa tudi Avstrijskih arhivskih dnevo v Bregenzu.

Lojz Tršan

16. posvetovanje Arhivskega društva Slovenije, Radenci 10.-11. 11. 1994

Glede na to, da Arhivsko društvo Slovenije vsako leto zaupa organizacijo posvetovanja oziroma zborovanja arhivskih delavcev drugemu arhivu, je bilo letos posvetovanje v Radencih ob soorganizaciji Pokrajinskega arhiva Maribor. Od 10. do 12. novembra je bila glavna tema 16. posvetovanja arhivsko gradivo gospodarstva, tako kot je bilo domenjeno na lanskem posvetovanju v Novi Gorici. Da bi primerjali stanje v naših arhivih in arhivski znanosti s področja gospodarskih arhivov s tujino, smo povabili v goste dr. Ottfrieda Dascherja iz Nemčije in Františka Šichme iz Češke. Zborovanja se iz opravičljivih vzrokov nista udeležila. Sta pa pokazala resen namen in poslala referata, ki smo ju v uvodnem delu prebrali in ju objavljamo v tej številki Arhivov. V tem delu posvetovanja je bil prebran tudi referat dr. Jožeta Žontarja Perspektive arhivskega gradiva gospodarskih fondov glede na novo zakonodajo. O isti temi je govoril tudi dr. Peter Pavel Klasine, vendar s posebnim poudarkom na trenutni problematiki gospodarskih arhivov pri nas. Prvi dan je bila še okrogla miza na temo glavnih referatov pod vodstvom Ivana Lovrenčiča, zvečer pa družabni večer na Janževem Vrhu. Drugi dan je dr. Žarko Lazarevič predaval o zadružništvu v Sloveniji v dobi kapitalizma, Irena Lačen Benedičič in Nataša Budna pa sta podali pregled stanja in uporabe gradiva zadržg v ARS in ZAL. Zatem je bila okrogla miza o popisovanju arhivskega gradiva gospodarskih fondov in problematiki enotnega šifranta pod vodstvom Marije Kos. Popoldne sta mag. Vladimir Žimer in mag. Miran Novak podala svoje videnje problematike valorizacije dokumentarnega gradiva gospodarskih podjetij s poudarkom na novih nosilcih informacij ter na to tematiko vodila okroglo mizo. Na popoldanskem plenarnem zasedanju so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Postopek sprejemanja nove arhivske zakonodaje je prepočasen. V fazi denacionalizacije oziroma definiranja lastnikov bivše družbene lastnine je arhivsko in dokumentarno gradivo zelo ogroženo.
 - 1.a. Arhivska inatična služba mora aktivno sodelovati pri oblikovanju zakonov, ki kakorkoli posegajo na področje varovanja arhivskega gradiva.
2. Hkrati z novo arhivsko zakonodajo je nujno pripraviti tudi podzakonske akte, ki bodo urejali vprašanje arhivskega gradiva gospodarskih organizacij, predvsem tistih, ki so ali bodo v državni lasti.
3. V fazi prehoda družbene v privatno lastnino je potrebno zagotoviti "prehodne" oziroma "vmesne" arhive ali oblikovati jasna izhodišča za hranjenje arhivskega in dokumentarnega gradiva v obliki depozitov.
4. Ugotavljamo, da ni urejeno vprašanje financiranja dejavnosti ob "prisilnih" prevzemih in stečajih.
5. Na državni ravni je potrebno urediti vprašanje dokumentarnega gradiva (personalne mape, osebni dohodki...) v odnosu do Zavoda za pokojninsko in

- invalidsko zavarovanje ter vprašanje, kdo je dolžan skrbeti za to kategorijo gradiva.
6. Pri popisovanju arhivskega gradiva gospodarstva naj se vnaprej prouči najprimernejša oblika obdelave glede na vrsto in vsebino gradiva.
 7. Ustanovi naj se skupina arhivistov, ki se bo ukvarjala z arhivskim gradivom gospodarstva, za kar je zadolžena matična služba.
 8. Valorizacija in ugotavljanje ali evidentiranje klasičnega in strojno berljivega arhivskega gradiva je prednostna naloga slovenske arhivske teorije in prakse.
 9. Potreben je študijski pristop pri reševanju odprtih vprašanj novih nosilcev informacij s področja arhivskega gradiva gospodarstva. Pri tem pa kaže upoštevati doseženo stopnjo znanja o valorizaciji klasičnih nosilcev informacij.
 10. Vsa odprta teoretična in praktična vprašanja s področja valorizacije in ohranjanja strojno berljivih dokumentov je potrebno reševati na podlagi tujih izkušenj, pri tem pa upoštevati slovensko specifično.

Zadnji dan, v soboto, je Pokrajinski arhiv Maribor organiziral še ekskurzijo po Prekmurju z obiskom njihove pravkar odprte enote na lendavskem gradu.

Lojz Tršan

Še a 16. posvetovanju Arhivskega društva Slovenije v Radencih

Spodaj podpisani sva imeli "srečo", da so naju na izvršnem odboru Arhivskega društva Slovenije določili (v začetku aprila) za pripravo tem arhivskega posvetovanja in to zato, ker se obe ukvarjava (po službeni dolžnosti) z gospodarskimi fondy in obe službujeva v Ljubljani (ARS in ZAL). To, da skupno število let najinih arhivskih izkušenj ni doseglo niti številke pet in da je bila le ena od naju že kdaj na kakšnem arhivskem posvetovanju, ni bil razlog, da naloge ne bi mogli opraviti.

Pa sva se lotili. S precej entuziazma (očitno prenorimi idejami) in "čustvenosti" (kot so nama pozneje oponesli).

Nisva želeli ponavljati starih napak (B. Šuštar, Arhivska zborovanja ali kako vleči arhivski voz naprej, Arhivi, letnik XVI, št. 1-2, str. 138). Zato sva sklenili: inalo referatov, več okroglih miz in "živega" pogovora; konkretni rezultati pa bi naj bili posredovani vsaj matični službi in pristojnemu ministrstvu. Vodstvo arhivskega društva naju je podpiralo in obljubilo pomoč.

Z arhivistko Marijo Kos, ki se ukvarja z gospodarstvom v kranjski enoti Zgodovinskega arhiva Ljubljana, smo v mesecu maju pod mentorstvom dr. Eme Umek oblikovale teme vseh treh okroglih miz in glavnih referatov. Določili smo referente (tri domače in dva tujca) in voditelje okroglih miz. Tuje referente

so predlagale avtoritete arhivistike, ki so poskrbele tudi za kontaktiranje z njimi.

Domača referenta (dr. Žontar in dr. Klasiinc) in oba tujca (Sladek in Dascher) naj bi bili pri predstavitvi glavne teme: Perspektive arhivskega gradiva gospodarskih fondov glede na novo zakonodajo kratki in res jedrnat. Govorili naj bi o prihodnosti in položaju gospodarskih arhivov v svojih državah in bili mogoče inalo komparativni (dopolnjujoči). Voditelj okrogle mize naj bi bil odločen, izkušen arhivist z gospodarskega področja.

Zato, da bi se živahno diskutiralo, sva skušali prisotne aktivirati in pripraviti že prej. Poslali sva dopise vsem arhivom z ustreznim pojasnilom in prošnjo za sodelovanje.

Vsi referenti so bili tudi dobro obveščeni o temah svojih referatov. V Mariboru smo soorganizatorji posvetovanja z dr. Klasincem podrobno prediskutirali želje za referat. Če sva iskreni, se nama je zdelo, da bi on utegnil biti še najbolj jedrnat in "pri stvari" o problemu gospodarskih arhivov.

Predsednica je predlagala še kakšnega gospodarstvenika ali pravnika, ki bi "povedal kaj o arhivskem gradivu in gospodarskih arhivih z vidika gospodarske zakonodaje". Vse tri smo se sredi julija odpravile k prof. dr. Ilešiču na Pravno fakulteto in na Ministrstvo za gospodarske odnose s tujino li gospe Fajfarjevi. Profesor Ilešič naj bi kot strokovnjak za gospodarsko pravo predstavil tisti del gospodarskih zakonov, ki se kakorkoli nanaša na arhivsko gradivo oziroma na gospodarske arhive, Fajfarjeva pa, kako "morajo" tuja podjetja pri nas poskrbeti za svoje arhivsko gradivo.

Gospa je takoj odpovedala sodelovanje, g. dr. Ilešič pa je sodelovanje obljubil. Njegova odpoved je prišla s telefaksnim sporočilom 10. 11., tik pred pričetkom posvetovanja.

Rok za oddajo referatov se je, potem ko se je posvetovanje preneslo z oktobra na november, prestavil s konca avgusta na konec septembra.

Prve referate smo dobili proti koncu oktobra. Veliko referentov je odpovedalo tik pred zdajci, le predvidena voditeljica okrogle mize Nina Zupančič je svojo odpoved sporočila pravočasno, tako da jo je nadomestil Ivan Lovrenčič, ravnatelj ptujskega arhiva. Čeha Sladeka je zamenjal rojak Šuchma, Dascher je poslal referat, vendar je odpovedal udeležbo, isto se je pozneje zgodilo s Šuchmo, k odpovedim pa se je pridružil tudi dr. Žontar. Dr. Klasinc je poslal teze referata, ki se v ničemer niso skladale z naslovom in našimi željami. Edini, ki je nalogo izpolnil zares profesionalno, brez zamud in tako, kot smo se domenili, je bil dr. Žarko Lazarevič z Inštituta za novejšo zgodovino v Ljubljani. Bil je eden redkih referentov, ki je svoj referat prebral sam, čeprav je bil mišljen le za internezzo (da ne pozabimo, da smo arhivisti končno zgodovinarji) in je nazadnje verjetno še najbolj pritegnil poslušalce.

Kako je potekalo posvetovanje veste vsi, ki ste se ga udeležili. Od napovedanih slavnostnih govornikov, kulturnega ministra, županje mesta Maribora, predstavnika hotela Radin ni bilo nikogar. Za vse in še sam zase je nalogo opravil direktor Pokrajinskega